

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: *Surányi Miklós*

Cím: *Budapesti tavasz*

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

"1924"

Szám

Budapesti tavasz

Hiába minden: háború és béke, forradalom és kommunizmus, gazdasági összeomlás, nyomor és pánik, szolgaság és zsarnokság, bűn és butaság tombolása: a tavasz azért mégis eljön és kibékíti a lelkeket. Hála Isten, hogy télen meghal a föld; hogy hideg és hosszú, komor és szenvedéssel teli a természet alvása! Milyen jó, hogy dídergünk és fázunk és megéhezünk a napsugárra! Mily bölcs gondolat, hogy van hosszú, szürke, nehéz ködös tél!... E nélkül nem lehetne soha feltámadás. Valószínű, hogy csak a folytonos újjáteremtés gyönyörűségeért s az újjászületés szépsége kedvéért van a tél egész szomorú kontrasztja. Milyen találékony és művészi az isteni gondviselés!

Valamikor, az ifjuság és a mámor napjaiban, amikor nagyon el voltam foglalva önmagammal, azt hittem, hogy csak falun szép a tavasz. Persze, mert bennem örök tavasz gerjedezett, a körülöttem kisarjadt életet nem látta vérbe borult szemem. A tavasz romantikáját csak könyvekből ismertem. Pacsirtaszó, magvető, fűj, ibolya, virágzó almafák... színpadi kulisszák, konvencionális frázisok, visszacsengő rimék... Valljuk be, meg kell egy kicsit öregedni, hogy ezek a szavak valóságos tartalommal teljenek meg és igazi érzések buggyanjanak ki nyomukban a szívünkéből. Most? Most már nem rohanok, csak sétálok az élet rózsás utjain. Meg-megállok és nézegetek. És észreveszem az élet és halál ritmikus lüktetését a földön, az emberi szívben és a lelkek életében. Azelőtt a tavasz telítve volt a tél emlékeivel, a nyár illúzióival, a jövődő ragyogó, tüzes, bíboros perspektívájával. Ez a vágy, a fantázia, az akarás, a nagyratörés nyugtalan csapongása; száguldás a múltból a jövőbe, örök várakozás; hajsza, lázalmok, fantómok, nagyszerű szenzációk, szívdobogtató csodák után. Menekülés a jelen elől. A fiatalság. A vér. A boldogtalan örület. Most? Most valóság a tavasz. Elégétel és jutalom a tél szenvedéséért. Nem új élet kezdete, hanem megpihenés az élet szépségeiben.

Forrás:

Nemzeti Újság

Bp

(Hely)

1924. 5. 13.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Most vége a regénynek, most jön a valóság. Vége a várakozásnak, mert itt a beteljesülés. Most már sétálni is tudok. Tudok járni a Gellérthegy déli oldalán, tavaszi napsütésben és mindennek érzem az értelmét. Most értem, hogy a nagy, sűrű, füstös, verejtékes városokban is ki tud sütni a nap. Azelőtt másképp láttam a nagyvárosok romantikáját. Bérpaloták, gyárak, szűk utcák, sürgő-forgó élet, titkok, bűnök, szerelmek, éjszakák, sötét, nehéz, forró élet, duhajkodások, betegségek, küzdelem a létért, verekedés a mindennapi kenyérért, rendőri krónika, kártyabarlangok, acélpáncélszekrények, műhelyek, laboratóriumok, kaszárnyaélet... ebből a mozaikból rakódott össze fantáziámban a nagyváros képe. Egyszer ifjkoromban meg akartam írni egy négyemeletes bérpalota életrajzát. Nyilvános és titkos életét, a pincétől a padlásig, összes üzleteivel, raktárait, szalonjaival és cselédszobáival. A nappalokat és az éjjeleket. Az építéstől a lerombolásig. Sívár és banális téma. De azért nem baj, hogy mások, sokan és sokszor megírták. Egyébként benne van a statisztikusok évkönyveiben és a rendőrség jegyzőkönyveiben. Aztán elragadott az, hogy Carlyle egy londoni bérpalotában élt és csak éjjelenként mozdult ki a lakásából. Tíz évig nem látta a napot. Hogy Verlaine hajnaltájt hogy rohant be egy párisi templomba és hogy esengett gyóntató pap és penitencia után. Az olasz városok félhomálya, a szentpétervári havas utcák metszős éjszakai fagyossága, Konstantinápoly... Alexandria... Bombay... Tokio... micsoda nosztalgia volt az a sűrű, komprimált élet, a titkok, a misztikumok, az emberi nyüzsgés, a lélek orgiái után...

Ma már a Gellérthegy oldalán nyugodtan sétálok és látom, hogy a fűvön, csenevész gyümölcsfák között, bérpalotáktól egy kőhajításnyira bárányok és

rózsaszínű malacok legelésznek s itt-ott egy kipányvázott tehén esontos, nehéz, kusza teste rajzolódik bele a domboldal földjébe. Az almafák virágba borultak. Alatta gyerekek játszanak és munkátlan munkások süttetik magukat a nappal. A bokrokból madarak csicseregnek ki, a fűben rovarok mozognak és csillog-villog a tarka-barka hátuk. Benn, a város közepén.

És látom, hogy a Margit-hid pesti lábánál, baloldalt, a villamos megállóhely mellett, kis faházikó

padlásán galambok néznek ki az ablakokon. Valamiféle árubodé ez; szép, régi, rácsos hid, nem lánchíd; öreg, kőkonstrukciós. London-hídja. Dickens regényt írta róla. És baloldalt galambház. Alatta rakodópart, a parton fociballt játszanak. A galambok turbékolnak. Ez aztán a tavasz. Benn, a város közepén.

És a Múzeum-kert tavasza! A gyermekkocsik, az őr, a virágzó bokrok, a régi római és ősmagyar sírok, a naiv és primitív szobrok, az uton sétáló tudós, aki a könyvtárba igyekszik, a tudós görbe, kedves, jó baráti háta, a gyermekesicsérgés, a perces, a léggömb és papirosforgó szenzációja, a hatalmas, öreg fák, a kultúra és a csendes tudós-munka atmoszférája... semmi sietés, a diák papirosból eszi reggelijét — padon, a rendőr a pesztonkának udvarol a gyermekkocsi mellett, csend, béke, nyugalom, tisztaság, ártatlanság benn a város közepén...

Két szép dolog van a világon: az öreg város és a fiatal tavasz. Minél jobban öregszik Budapest, annál szebb lesz itt a tavasz ébredése. Gyülölöm a Tisza Kálmán-teret, a vurstlit, a körutakat, a négyemeletes bérpaloták regényét. Egy kis tavasz a Gellérthegyen, bárányok, malacok, galambház a Margit-hid lábánál (a hidak közül is csak még a vén Lánchidat szívelem), a Múzeum-kert... és megbékélek és megpihenek a tavaszban, amely kívülről jön már elém, enyhén, melankólikusan és lemondó mosollyal. Jól van. Ez az élet. Semmi ujság. Nem is kell.

Surányi Miklós.